

Chambre des Représentants

SESSION 1981-1982

8 JUIN 1982

PROJET DE LOI relatif à l'exercice des activités ambulantes

AMENDEMENTS PRESENTES PAR LE GOUVERNEMENT

Article 1er.

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Article 1er. — L'exercice des activités ambulantes sur le territoire du Royaume, par des personnes physiques agissant pour compte personnel, en qualité d'organes de société ou pour compte de tiers, est subordonné à l'autorisation préalable du Ministre des Classes moyennes ou de son délégué.

» L'autorisation est personnelle et incessible.

» Agissent pour compte de tiers, au sens de la présente loi, ceux qui exercent une activité ambulante dans des liens de subordination et ceux qui aident le titulaire d'une autorisation pour compte personnel, en tant que conjoints, parents ou alliés au premier ou au deuxième degré.

» Le nombre de personnes physiques travaillant pour compte d'un même tiers ne peut être supérieur à six. Celles-ci peuvent travailler isolément. »

JUSTIFICATION

Dans son état actuel, le texte ne soumet à l'obligation de l'autorisation que les « personnes physiques agissant pour compte personnel ou pour compte de tiers ».

S'il n'est pas envisagé d'établir des cartes de commerçant ambulant au nom des personnes morales, il n'en est pas moins vrai que les organes par lesquels les sociétés agissent doivent, pour pratiquer en leur nom la vente ambulante, se soumettre à l'obligation de l'autorisation.

Il importait de le préciser.

Dans sa nouvelle rédaction, l'article 1er mentionne également la possibilité pour le Ministre des Classes moyennes de déléguer son pouvoir de décision en la matière.

Il ne faut ainsi qu'expliciter une pratique constante, rendu inévitable par la masse des affaires à traiter.

Voir :

246 (1981-1982) — N° 1.

— N° 2 : Amendements.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1981-1982

8 JUNI 1982

WETSONTWERP betreffende de uitoefening van de ambulante activiteiten

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE REGERING

Artikel 1.

Dit artikel vervangen door wat volgt :

« Artikel 1. — Om de ambulante activiteiten uit te oefenen op het grondgebied van het Koninkrijk hebben natuurlijke personen die werken voor eigen rekening, als vennootschapsorganen, of voor rekening van derden een voorafgaande machtiging van de Minister van Middenstand of zijn gemachtigde nodig.

» De machtiging is persoonlijk en niet overdraagbaar.

» Voor rekening van derden in de zin van de huidige wet werken degenen die een ambulante activiteit uitoefenen in ondergeschikt verband en degenen die de houder van de machtiging voor eigen rekening helpen als echtgenoten, bloed- of aanverwanten in de eerste of in de tweede graad.

» Het aantal natuurlijke personen werkende voor rekening van eenzelfde derde mag niet meer dan zes bedragen. Deze personen mogen afzonderlijk werken. »

VERANTWOORDING

In de huidige stand van de tekst zijn alleen aan de verplichting van de machtiging onderworpen de « natuurlijke personen die werken voor eigen rekening of voor rekening van derden ».

Hoewel niet wordt overwogen kaarten van ambulant handelaar op te maken op naam van rechtspersonen, is het zo dat de organen waardoor de vennootschappen werken zich aan de verplichting van de machtiging moeten onderwerpen om ambulante handel te drijven in hun naam.

Het was nodig het nader te bepalen.

Volgens de nieuwe versie van artikel 1 kan de Minister van Middenstand eveneens zijn beslissingsbevoegdheid ter zake delegeren.

Aldus omschrijft dit artikel alleen maar uitdrukkelijk een vast gebruik dat onvermijdelijk is geworden door de grote hoeveelheid te behandelen zaken.

Zie :

246 (1981-1982) — Nr 1.

— Nr 2 : Amendementen.

Art. 2.

1) Remplacer le point 4 du premier alinéa par ce qui suit :

« 4. ou en tous lieux quelconques accessibles au public et non affectés habituellement à l'usage de la vente, de l'offre en vente ou de l'exposition en vue de la vente. Sont assimilés à ces lieux, les cafés et restaurants. Y sont compris, les emplacements fixes sur la voie publique, les parkings et les emplacements de kermesses et de foires ».

2) Ajouter aux deux alinéas de l'article 2, qui deviennent les §§ 1 et 2, un § 3, rédigé comme suit :

« § 3. Le Roi peut réputer les activités ambulantes, les prestations de services qu'il déterminera, en vue de les soumettre à la présente loi ».

JUSTIFICATION

Les ventes qui s'effectuent dans les cafés, ou de cafés en restaurants — celles de fleurs notamment — ne sont pas considérées, aux termes de l'article 3, comme une activité ambulante de porte à porte, puisqu'elles ne se pratiquent pas « à domicile ».

Elles sont donc susceptibles d'être autorisées et il convient qu'il en soit ainsi.

Mais elles doivent bien être considérées comme du commerce ambulant. Il faut donc qu'elles s'insèrent, sans contestation possible, dans l'énumération de l'article 2. C'est la raison pour laquelle les cafés et restaurants ont été explicitement assimilés aux lieux « non affectés habituellement à l'usage de la vente ».

Il reste que le texte actuel ne considère comme activité ambulante que la vente ou l'offre en vente. Or, au cours de ces dernières années, les industriels forains qui sont victimes de pratiques abusives, ont demandé à plusieurs reprises, par le canal de leurs organisations professionnelles, que leur activité soit assimilée au commerce ambulant et soumise, par conséquent, à autorisation.

Il serait bon de leur accorder la protection de la loi.

Cependant, des difficultés pourraient être constatées à l'avenir, à propos d'autres prestations de services qui se pratiquent sur la voie publique.

Il est donc proposé — plutôt que de mentionner telle activité déterminée — de confier au Roi la possibilité de soumettre à la loi les prestations de services pour lesquelles la chose s'avérerait nécessaire.

Art. 5.

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 5. — Sans préjudice des dispositions relatives aux conventions et traités internationaux, les ressortissants de pays étrangers ne pourront être autorisés à exercer une activité ambulante que pour autant qu'ils aient résidé durant dix ans dans le Royaume, à la date de l'introduction de la demande, sauf s'il s'agit :

» 1° de l'époux ou de l'épouse d'un ressortissant ou d'une citoyenne belge, pour autant que les conjoints aient cinq années de résidence continue dans le Royaume ou qu'un enfant soit né en Belgique, de leur mariage;

» 2° d'un étranger qui remplit les conditions légales pour acquérir par option la nationalité belge ou pour la recouvrir.

» Il appartient aux requérants d'apporter la preuve de leur honorabilité. »

JUSTIFICATION

La nouvelle rédaction de l'article 5 n'est pas une modification de fond mais une adaptation formelle, rendue nécessaire par l'abrogation de la loi du 28 mars 1952 sur la police des étrangers.

Le texte proposé reprend en effet pour l'essentiel les dispositions antérieurement prévues aux 2°, 3° et 4° de l'article 5 de cette loi, auxquels le texte modifié faisait référence.

Il paraît opportun de ne pas changer un système de dérogation qui a donné satisfaction dans le passé et qui reste nécessaire, en raison des risques inhérents aux activités ambulantes.

Art. 2

1) Punt 4 van het eerste lid vervangen door wat volgt :

« 4. of op onverschillig welke plaats die voor het publiek toegankelijk is en gewoonlijk niet bestemd is om te worden gebruikt voor de verkoop, het te koop aanbieden of de uitstalling met het oog op de verkoop. Met deze plaatsen worden gelijkgesteld de cafés en de restaurants. Daarin zijn begrepen de vaste standplaatsen op de openbare weg, de parkeerplaatsen en de stand op kermessen en foren ».

2) Aan de twee leden van artikel 2, die de §§ 1 en 2 worden, een § 3 toevoegen luidend als volgt :

« § 3. De Koning mag de dienstverleningen die Hij zal bepalen als ambulante activiteiten beschouwen om ze te onderwerpen aan deze wet ».

VERANTWOORDING

De verkopen die plaatsvinden in cafés of van cafés in restaurants — inzonderheid die van bloemen — worden, naar luid van artikel 3, niet als een ambulante activiteit huis aan huis beschouwd daar zij niet geschieden « aan huis ».

Er kan dus machtiging voor worden verleend en het is wenselijk dat het zo is.

Maar zij moeten wel worden beschouwd als ambulante handel. Zij moeten dus zonder mogelijke betwisting een plaats innemen in de opsomming van artikel 2. Daarom werden de cafés en de restaurants uitdrukkelijk gelijkgesteld met de plaatsen « die gewoonlijk niet bestemd zijn om te worden gebruikt voor de verkoop ».

Daarbij komt nog dat in de huidige tekst slechts als ambulante activiteit worden beschouwd de verkoop of het te koop aanbieden. Welnu, in de loop van de laatste jaren hebben de foornijveraars die het slachtoffer zijn van misbruiken meermaals door toedoen van hun beroepsorganisaties gevraagd dat hun activiteit zou worden gelijkgesteld met de ambulante handel en bijgevolg onderworpen aan machtiging.

Men zou er goed aan doen hun de bescherming van de wet te verlenen.

In de toekomst zouden nochtans moeilijkheden kunnen worden vastgesteld in verband met andere dienstverleningen die plaatsvinden op de openbare weg.

Er wordt dus voorgesteld — veeleer dan een bepaalde activiteit te vermelden — aan de Koning de mogelijkheid toe de vrouwen die dienstverleningen aan de wet te onderwerpen waarvoor zulks noodzakelijk mocht blijken.

Art. 5.

Dit artikel vervangen door wat volgt :

« Art. 5. — Onverminderd het bepaalde in de internationale overeenkomsten en verdragen kunnen onderhorigen van vreemde landen slechts een machtiging tot het uitoefenen van een ambulante activiteit verkrijgen, indien zij op de datum waarop de aanvraag wordt ingediend, gedurende tien jaar in het Koninkrijk hebben verbleven, behalve indien het gaat om :

» 1° de echtgenoot of de echtgenote van een Belgische onderdaan of ingezetene, voor zover de echtelieden vijf jaar ononderbroken verblijf in het Koninkrijk tellen of uit hun huwelijk een kind is geboren in België;

» 2° een vreemdeling die voldoet aan de wettelijke voorwaarden om de Belgische nationaliteit te verkrijgen bij keuze of te herkrijgen.

» De aanvragers moeten het bewijs leveren van hun eerbaarheid. »

VERANTWOORDING

De nieuwe lezing van artikel 5 is geen wijziging naar de inhoud, maar een aanpassing naar de vorm, die noodzakelijk is geworden door de opheffing van de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie.

In de voorgestelde tekst worden inderdaad in hoofdzaak de bepalingen overgenomen die vroeger waren vervat in 2°, 3° en 4° van artikel 5 van die wet, waarnaar werd verwezen in de gewijzigde tekst.

Het lijkt geraden geen wijzigingen aan te brengen in een afwijkingssysteem dat in het verleden voldoening heeft geschonken en dat noodzakelijk blijft wegens de risico's die verbonden zijn aan de ambulante activiteiten.

Art. 6.

A la quatrième ligne, remplacer les mots « du présent arrêté » par les mots « de la présente loi ».

Art. 9.

1) A la quatrième et à la cinquième lignes, remplacer les mots « les agents désignés par le Ministre des Classes moyennes » par les mots « les agents désignés par le Roi »;

2) Ajouter aux quatre alinéas de l'article 9 qui constitueront un § 1er, un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Le ministère public, sur le vu des procès-verbaux dressés en exécution du § 1er, peut ordonner la saisie des produits faisant l'objet de l'infraction et du matériel qui a servi à la commettre.

« Les agents commissionnés, lorsqu'ils constatent qu'une activité ambulante est exercée sans autorisation, peuvent procéder, à titre conservatoire, à la saisie des choses faisant l'objet de l'infraction ou qui ont servi à la commettre.

« La personne entre les mains de laquelle ces choses sont saisies, peut être constituée gardien judiciaire.

« La saisie est levée de plein droit par le jugement mettant fin aux poursuites, lorsque ce jugement est passé en force de chose jugée, ou par le classement sans suite.

« Le ministère public peut donner main-levée de la saisie, si le contrevenant renonce à offrir les produits ou à utiliser le matériel dans les conditions ayant donné lieu aux poursuites; cette renonciation n'implique aucune reconnaissance du bien-fondé de ces poursuites. »

JUSTIFICATION

La disposition nouvelle introduite dans l'article 9 a pour but essentiel d'assurer plus efficacement le respect de la loi.

La nature particulière des activités ambulantes et les conditions dans lesquelles elles s'exercent, rendent souvent malaisés le constat et la répression des infractions.

Il arrive notamment que des entreprises établies à l'étranger pratiquent systématiquement et sur une grande échelle, le commerce ambulant sur le territoire national. Leurs prestations sont généralement de courte durée. Les dirigeants de ces entreprises n'ont ni domicile, ni résidence en Belgique.

Le commerce ambulant pratiqué dans ces conditions se développe généralement dans l'ignorance totale de la législation en vigueur, les infractions n'étant éventuellement sanctionnées que dans le chef des personnes de nationalité belge auxquelles ces sociétés recourent.

La saisie des marchandises opérée à titre conservatoire par les agents chargés du contrôle pourrait constituer un moyen de faire cesser les infractions de ce genre. Sur un plan plus général, elle devrait aussi permettre d'empêcher une activité ambulante exercée sans autorisation, de prendre un développement excessif en attendant que le tribunal saisi de l'affaire, ait pu prendre les mesures répressives.

Compte tenu des délais qui sont aujourd'hui nécessaires au développement de l'instruction et de l'action judiciaires, il est évident que l'amende éventuellement prononcée risque d'avoir un caractère dérisoire eu égard aux bénéfices réalisés au cours d'une activité délictueuse prolongée.

La saisie conservatoire devrait donc également contribuer à éviter l'établissement d'un état de choses où l'infraction deviendrait inévitablement payante.

Il est bien entendu que cette saisie ne pourrait intervenir que pour les infractions les plus évidentes, c'est-à-dire en cas d'absence d'autorisation ou en cas de vente de marchandises qui ne seraient pas reprises par celle-ci.

Cette saisie s'exercerait d'autre part sous le contrôle du Parquet, qui pourrait toujours y mettre fin, soit que l'affaire soit classée, soit que le ministère public en donne main-levée parce qu'il ne l'estime pas nécessaire.

Art. 6.

Op de vierde regel, de woorden « van dit besluit » vervangen door de woorden « van deze wet ».

Art. 9.

1) Op de vierde en de vijfde regel, de woorden « de door de Minister van Middenstand aangewezen ambtenaren » vervangen door de woorden « de door de Koning aangewezen ambtenaren »;

2) Aan de vier leden van artikel 9, die een § 1 zullen vormen, een § 2 toevoegen, die luidt als volgt :

« § 2. Het openbaar ministerie kan, na inzage van de proces-verbaal opgemaakt ter uitvoering van § 1, gelasten beslag te leggen op de producten die het voorwerp van het misdrijf uitmaken en op het materieel dat heeft gediend om het misdrijf te plegen.

« Wanneer de aangestelde agenten vaststellen dat een ambulante activiteit wordt uitgeoefend zonder machtiging, kunnen zij bewarend beslag leggen op de zaken die het voorwerp van het misdrijf uitmaken of die hebben gediend om het misdrijf te plegen.

« De persoon in wiens handen op deze zaken beslag wordt gelegd kan worden aangesteld als gerechtelijk bewaarder.

« Het beslag wordt door het vonnis waarbij aan de vervolgingen een einde wordt gemaakt, van rechtswege opgeheven wanneer dit vonnis in kracht van gewijsde is gegaan of wanneer aan de zaak geen verder gevolg wordt gegeven.

« Het openbaar ministerie kan opheffing van het beslag verlenen indien de overtreder ervan afziet de producten aan te bieden of het materieel te gebruiken onder de voorwaarden die aanleiding hebben gegeven tot de vervolgingen; dit afzien impliceert geen erkenning van de gegrondheid van deze vervolgingen. »

VERANTWOORDING

Met de in artikel 9 ingevoerde nieuwe bepaling wordt hoofdzakelijk beoogd de wet op een meer afdoende wijze te doen naleven.

Door de bijzondere aard van de ambulante activiteiten en van de omstandigheden waarin zij worden uitgeoefend, is het vaak moeilijk de overtredingen vast te stellen en te beteugelen.

Het komt namelijk voor dat in het buitenland gevestigde ondernemingen systematisch en op grote schaal ambulante handel uitoefenen op 's lands grondgebied. Hun activiteiten zijn doorgaans van korte duur. De leiders van deze ondernemingen hebben noch een woonplaats, noch een verblijfplaats in België.

De ambulante handel die onder die voorwaarden wordt uitgeoefend, geschiedt over het algemeen in de grootste onbekendheid met de vigerende wetgeving, aangezien de overtredingen eventueel slechts worden bestraft in hoofde van de personen van Belgische nationaliteit waarop een beroep wordt gedaan door deze vennootschappen.

Het bewarend beslag dat op de goederen wordt gelegd door de agenten die met de controle zijn belast, zou een middel kunnen zijn om de misdrijven van die aard te doen ophouden. In een algemener vlak zou het door dit beslag ook mogelijk moeten zijn te verhinderen dat een zonder machtiging uitgeoefende ambulante activiteit al te grote afmetingen aanneemt in afwachting dat de rechtbank waarbij de zaak aanhangig werd gemaakt, de nodige beteugelingsmaatregelen heeft kunnen nemen.

Rekening houdend met de termijnen die thans nodig zijn voor de gang van het onderzoek en van de rechtsvordering ligt het voor de hand dat de eventueel uitgesproken geldboete bespottelijk zou kunnen lijken in vergelijking met de winst die werd gemaakt tijdens een lange strafbare activiteit.

Door het bewarend beslag zou dus eveneens gemakkelijker moeten worden voorkomen dat men belandt in een stand van zaken waar overtreding onvermijdelijk lonend wordt.

Het is wel verstaan dat dit beslag slechts zou plaatsvinden bij de meest in 't oog springende misdrijven, dit wil zeggen bij afwezigheid van machtiging of bij verkoop van goederen die niet onder deze machtiging vallen.

Dit beslag zou voorts geschieden onder de controle van het Parket, dat er steeds een einde aan zou kunnen maken, hetzij nadat aan de zaak geen verder gevolg wordt gegeven, hetzij omdat het openbaar ministerie opheffing van het beslag verleent omdat het dit niet nodig acht.

Art. 10.

Ajouter après le 6°, un alinéa rédigé comme suit :

« En cas de condamnation consécutive à une activité ambulante pratiquée sans autorisation, le tribunal peut également prononcer la confiscation spéciale des choses formant l'objet de l'infraction ou qui ont servi à la commettre. »

JUSTIFICATION

Cette mesure est le complément normal de la saisie prévue à l'article 9, § 2 (nouveau).

Il importe que le tribunal puisse fixer de manière définitive le sort des biens saisis.

La confiscation pourrait, en toute hypothèse, constituer une mesure répressive plus efficace que les autres peines prévues à l'article 10, en vue d'empêcher la continuation ou le renouvellement des activités s'exerçant en infraction.

Elle serait prononcée pour les mêmes infractions que celles mentionnées à propos de la saisie : absence d'autorisation ou vente de marchandises non autorisées.

Art. 12.

Remplacer le troisième alinéa par ce qui suit :

« Les conjoints, parents ou alliés au premier ou au deuxième degré, des titulaires d'autorisations délivrées pour compte personnel, pourront, s'ils sont cessionnaires de l'entreprise, exercer l'activité pour laquelle l'autorisation avait été délivrée, pour autant que cette activité n'ait pas été interrompue pendant plus de deux ans et que les intéressés remplissent les conditions prévues par la loi ou en vertu de celle-ci.

» L'autorisation n'est accordée qu'à une seule personne pour une même entreprise. »

JUSTIFICATION

Le régime transitoire organisé par l'article 12 sauvegarde la validité des attestations accordées aux commerçants ambulants en activité au moment de l'entrée en vigueur de la loi.

Il permet leur renouvellement.

Ces commerçants échapperont donc aux interdictions formulées à l'article 3 et plus spécialement à celles concernant l'activité ambulante exercée de porte à porte.

Une faveur analogue est envisagée au profit des parents ou alliés des titulaires d'autorisations délivrées pour compte personnel.

Dans sa rédaction actuelle, cette dernière disposition est conçue de manière extrêmement large. Elle est, comme telle, difficilement compatible avec l'idée de protection du public qui a conduit à l'adoption de la disposition prévue à l'article 3, 1°.

Il y a lieu d'en restreindre la portée :

1° en limitant son bénéfice à un seul parent ou allié du premier ou deuxième degré par entreprise, pour éviter une augmentation du nombre des bénéficiaires des autorisations dérogatoires;

2° en prévoyant explicitement que la mesure n'interviendra qu'au bénéfice des cessionnaires.

Le Ministre des Classes moyennes,

A. DEMUYTER.

Art. 10.

Na het 6° een lid toevoegen dat luidt als volgt :

« Bij veroordeling wegens het uitoefenen zonder machtiging van een ambulante activiteit kan de rechtbank eveneens de bijzondere verbeurdverklaring uitspreken van de zaken die het voorwerp van het misdrijf uitmaken of die hebben gediend om het misdrijf te plegen. »

VERANTWOORDING

Deze maatregel is de gewone aanvulling van het beslag bedoeld in artikel 9, § 2 (nieuw).

Het is van belang dat de rechtbank het lot van de in beslag genomen goederen definitief kan vaststellen.

De verbeurdverklaring zou in elk geval een efficiëntere beteugelingsmaatregel dan de andere in artikel 10 vermeld straffen kunnen zijn, om te beletten dat de activiteiten die wederrechtelijk worden uitgeoefend, zouden worden voortgezet of herhaald.

Zij zou worden uitgesproken voor dezelfde misdrijven als die welke vermeld zijn in verband met het beslag : afwezigheid van machtiging of verkoop van goederen waarvoor geen machtiging is verleend.

Art. 12.

Het derde lid vervangen door wat volgt :

« De echtgenoten, bloed- of aanverwanten in de eerste of in de tweede graad van houders van een machtiging voor eigen rekening zullen, indien zij cessionaris van de onderneming zijn, de activiteit waarvoor de machtiging werd afgegeven, verder kunnen uitoefenen voorzover deze activiteit niet langer dan twee jaar werd onderbroken en de betrokkenen voldoen aan de voorwaarden bepaald door of krachtens de wet.

» De machtiging wordt voor één en dezelfde onderneming slechts verleend aan één enkele persoon. »

VERANTWOORDING

Door de bij artikel 12 ingestelde overgangsregeling wordt de geldigheid gevrijwaard van de attesten toegekend aan de ambulante handelaars die hun activiteit uitoefenen op het ogenblik dat de wet in werking treedt.

Door deze regeling wordt eveneens de hernieuwing ervan mogelijk gemaakt.

Deze handelaars zullen dus niet vallen onder de verbodsbepalingen vervat in artikel 3 en meer in het bijzonder aan die betreffende de huis aan huis uitgeoefende ambulante activiteit.

Een analoog voordeel wordt overwogen ten gunste van de bloed- of aanverwanten van de houders van voor eigen rekening afgegeven machtigingen.

In de huidige versie lezing wordt deze laatste bepaling bijzonder ruim opgevat. Zij is als zodanig moeilijk verenigbaar met het idee van bescherming van het publiek dat heeft geleid tot de aanneming van de bepaling vermeld in artikel 3, 1°.

Er bestaat aanleiding om de draagwijdte ervan te beperken door :

1° het genot ervan te beperken tot één enkel bloed- of aanverwant in de eerste of in de tweede graad per onderneming, ten einde een stijging van het aantal houders van een afwijkende machtiging te voorkomen;

2° uitdrukkelijk te bepalen dat de maatregel alleen zal worden genomen ten gunste van de cessionarissen.

De Minister van Middenstand,

A. DEMUYTER.